



Secretariaat: Griffie

Van: R.D. Weststrate

E-mail: r.weststrate@griffie.rotterdam.nl

Telefoon: (010) 267 34 48

Bezoekadres: Stadhuis

Coolsingel 40 Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Kenmerk: 21bb6911

Datum: 18 mei 2021

Aan: Commissie Werkgelegenheid,
Inkomen, Integratie,
Schuldenaanpak en
Armoedebestrijding

Onderwerp:

Jaarstukken 2020

Overlegvergadering 2 juni 2021

Agendapunt 2.05

1. Doel van de bespreking

Het bespreken van de Jaarstukken 2020 ter voorbereiding van de raadsbehandelingen op 15 en 17 juni 2021.

Behandelwijze

Voorgesteld wordt de Jaarstukken 2020 op de volgende wijze met de betrokken wethouders te behandelen:

* Te beginnen met de twee portefeuilles tezamen van:

- de heer Moti, portefeuille-onderdelen Werk en Inkomen (waaronder Participatiewet, bijstanduitkeringen en jeugdwerkgelegenheid) en Tegenprestatie, en
- de heer Grauss, portefeuille-onderdelen Armoedebestrijding en Schuldenaanpak

* Vervolgens de portefeuille van:

- de heer Wijbenga, portefeuille-onderdelen Integratie en Samenleven, waaronder aanpak statushouders en discriminatiebestrijding. Aansluitend of gecombineerd met de Jaarstukken 2020 kan de Veranderopgave Inburgering, inclusief monitor Statushouders (agendapunt 2.06) worden behandeld.

2. Geschiedenis

Met de Jaarstukken 2020 legt het college verantwoording af over het jaar 2020. De Begroting 2020, inclusief de bijstellingen die hier gedurende het jaar 2020 op zijn gedaan, is de basis voor deze verantwoording.

In de vergadering van 14 april 2021 heeft de commissie besproken:

- 21bb4288, Collegebrief d.d. 31 maart 2021 over voortgang armoede- en schuldenaanpak en de 3 bijlagen:
- 21bb4289, Monitor schuldenaanpak 2020
- 21bb4291, Monitor lage inkomens Rotterdam 2021
- 21bb4290, Minima-effectrapportage

In de vergadering van 24 maart 2021 heeft de commissie behandeld:

- 21bb2791, Raadsbrief d.d. 9 maart 2021 over Monitor W&I, 3e tertaal 2020
- 21bb2793, Monitor W&I, 3e tertaal 2020

Voor de vergadering van 30 juni a.s. is gepland de behandeling van de Monitor W&I, 1^{ste} tertaal 2021 samen met de voortgang met de LWA's.

Voor de vergadering van 23 juni 2021 is gepland de behandeling van de voortgang in het actieprogramma 'Relax. Dit is Rotterdam'. Hieraan wordt gekoppeld de aanpak van racisme en discriminatie.

3. Te bespreken stukken

- 21bb5104, Raadsvoorstel d.d. 20 april 2021 over Jaarstukken 2020
- [Home | Jaarstukken Rotterdam 2020](http://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl) (www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl)
- [21bb5102](#), Collegebrief d.d. 20 april 2021 over Jaarstukken 2020, met bijlage toelichting op de verplichte bestemmingsvoorstellen

Daarbij betrekken:

- [21bb6045](#), Accountantsverslag PWC 2020
- 21bb6049, Collegereactie op accountantsverslag
- --, [Beantwoording](#) technische vragen Jaarstukken 2020 (volgt)
- --, Raadsvoorstel COR-advies (volgt 28 mei a.s.)

4. Aandachtspunten

Dit is het laatste verantwoordings- en controlemoment binnen de huidige bestuurs- en raadsperiode tussen college en raad op basis van jaarstukken. De Jaarstukken 2021 verschijnen immers na maart 2022, wanneer de raad voor de periode 2022-2026 al is geïnstalleerd.

Algemeen

Voortgang 2020 en collegetargets

Net als vorig jaar is er bij de jaarstukken een oplegger toegevoegd. Deze geeft per programma op inzichtelijke samengevatte wijze de ontwikkelingen en resultaten in 2020 weer zo mogelijk voorzien van duiding en infographics. Ook is hierin een overzicht opgenomen van de resultaten en ontwikkelingen ten aanzien van de collegetargets.

Coronaparagraaf

In de Jaarstukken 2020 is een separate paragraaf over Corona opgenomen. Deze is ondergebracht in een separaat onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering. Door het hele jaarverslag (in oplegger, toelichting op programma's en hoofdlijnen) wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de Coronapandemie. De separate paragraaf gaat meer samengevat in op de ontwikkelingen, maatregelen en financiële gevolgen.

• Werkgelegenheid en inkomen

Onder de bestuurlijke hoofdlijnen wordt ingegaan op de gevolgen van de Coronapandemie en de beleidsuitvoering in 2020.

- Het bieden van inkomenszekerheid in de vorm van de Tozo 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers', de versnelde afhandeling van uitkeringsaanvragen en het afschaffen van de zoekperiode van werk voor jongeren.
- Het ingestelde platform Rijnmond Werkt Door.
- Het vasthouden aan de ambitie v om het na de coronasituatie beter te doen dan het landelijke gemiddelde waar het gaat om het aantal mensen met een uitkering. –
- Het koploper willen blijven in de mensgerichte aanpak.
- In september was de aftrap van het Rotterdams Scholingsfonds.
- Het in januari 2021 gestarte experiment (wijk)basisbanen.
- De ambitie van het Leerwerkakkoord (LWA) wordt belangrijker dan ooit genoemd.
- In 2020 was sprake van een grotere inzet op de pijler Van Werk Naar Werk. -
- Vanwege corona is er vertraging opgetreden in de totstandkoming van het deel-LWA Transport, Logistiek, Personenvervoer en Binnenvaart.

Toelichting overzicht baten en lasten

Onder het programma Werk en Inkomen worden de belangrijkste afwijkingen t.ov. de Begroting 2020 genoemd. Zie ook het overzicht op pagina 92 van de Jaarstukken 2020 en de afwijkingen per taakveld.

1. Bijstandsuitkeringen

De totale uitgaven aan uitkeringen en loonkostensubsidies bedroegen in 2020 € 527 mln. Het aantal bijstandsuitkeringen is vorig jaar gestegen maar minder snel dan geraamd. Ten opzichte van de definitieve begroting vielen ook de gemiddelde 'prijs' per uitkering en de uitgaven aan loonkostensubsidies iets lager uit. Hierdoor bleek de eerder begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve BUIG van € 4,4 mln niet nodig, en was er bovendien een positief saldo van € 607.

2. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden

De gemeente heeft door de jaren heen een voorziening getroffen om het risico van het niet volledig innen van vorderingen op bijstandsgerechtigden op te vangen. Vanwege de coronacrisis betracht de gemeente meer coudance bij de incasso op openstaande vorderingen aan werkzoekende Rotterdammers. Daarom was in de 10-maandsrapportage een ophoging van deze voorziening met € 2,3 mln begroot. Bij de jaarrekening blijkt een ophoging met € 1,1 mln voldoende te zijn, omdat de ontvangsten op openstaande vorderingen minder zijn gedaald dan verwacht. Ten opzichte van de begroting zoals vastgesteld bij de 10-maandsrapportage leidt dit tot een voordelig financieel effect op het rekeningresultaat van € 1,2 mln.

3. Tozo

Op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een voordelig saldo gerealiseerd ter hoogte van € 3,9 mln. Gemeenten krijgen een vaste vergoeding van het Rijk voor de uitvoering van de regeling. De reden voor het voordelig saldo in 2020 is dat de gemeente deze vergoeding al volledig als baten dient te verantwoorden, terwijl de uitvoeringskosten nog doorlopen in volgende jaren. Vanwege die doorlopende werkzaamheden is een voorstel voor resultaatbestemming ingediend voor de reserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling ter hoogte van € 7,5 mln. Na aftrek van de resultaatbestemming is er sprake van een nadelig saldo op Tozo wat met name wordt verklaard doordat een hogere voorziening is gevormd voor oninbare vorderingen en doordat de uitvoeringslasten hoger uitvielen dan begroot.

4. Instrumenten begeleiding werkzoekenden

Als gevolg van de coronacrisis is er € 6 mln minder uitgegeven aan re-integratie instrumenten dan begroot. Door de coronamaatregelen kunnen werkzoekenden geen trajecten buiten de deur volgen. Waar mogelijk is digitale dienstverlening ingezet als alternatief. Toch is sprake van onderbesteding, omdat de omslag naar online trajecten tijd kostte en niet in alle gevallen mogelijk is. Bovendien waren sommige kosten niet meer van toepassing, zoals de reiskosten voor werkzoekenden.

5. Teruggave Btw-compensatiefonds (BCF) op re-integratie trajecten

De Hoge Raad heeft met zijn besluit van 10 juli 2020 bepaald dat gemeenten recht hebben op een hogere uitkering uit het Btw-compensatiefonds (BCF) op re-integratie activiteiten. In de Tweede Herziening is de BCF-claim berekend en ingeschat op € 8,6 mln. De toekenning blijkt uiteindelijk € 11,5 mln te bedragen. Het voordeel ten opzichte van de begroting is € 2,9 mln.

6. Hallo Werk

De kosten Hallo Werk voor 2020 zijn circa € 1 mln lager uitvallen. De onderbesteding zit op beheer- en arbeidskosten, communicatie en ICT. Daarnaast is een hogere

regionale bijdrage van € 150 ontvangen voor de ontwikkeling van dit project. Omdat in 2020 veel financiële verplichtingen zijn aangegaan waarvan de prestatie niet meer in 2020 is geleverd, komt een flink deel in 2021 tot betaling.

7. Minder omzetverlies Rotterdam Inclusief

Het omzetverlies van Rotterdam Inclusief is € 1,7 mln lager uitgevallen dan verwacht. Zowel binnen de gemeente Rotterdam als bij externe opdrachtgevers zijn voldoende coronamaatregelen getroffen om gedurende het jaar steeds meer medewerkers veilig hun werk te laten verrichten.

8. Lager exploitatietekort deelneming

Rotterdam Inclusief draagt bij in het exploitatietekort van de deelneming Ontwikkelingsmaatschappij Rijnmond BV (OMR BV, Magis). Het exploitatietekort van OMR BV is gunstiger uitgevallen dan begroot doordat er minder (gedetacheerde) medewerkers zijn ingezet, het begrote omzetverlies lager is uitgevallen en doordat huisvestingslasten waarmee rekening werd gehouden uit coulance zijn kwijtgescholden. Het verschil bedraagt € 969.

9. Kapitaallasten en onderbesteding ICT

Voor verschillende ICT-projecten binnen het programma Werk en inkomen is gebleken dat deze zonder extra kosten uitgevoerd konden worden. Omdat de uitvraag naar externe partijen meer tijd heeft gekost dan ingeschat, kon de prestatie niet meer in 2020 geleverd worden. Dit resulteert in een onderbesteding van € 1,5 mln. Daarnaast is er in 2020 € 618 minder afgeschreven dan begroot doordat de begrote afschrijvingslasten met een andere methodiek zijn berekend dan zou moeten volgens de financiële spelregels.

10. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen waaronder lagere arbeidskosten die leiden tot een voordeel van € 2,4 mln.

● **Armoedebestrijding en schuldenaanpak**

Ook hier worden onder de bestuurlijke hoofdlijnen de impact van de Corona-crisis en de beleidsrealisaties beschreven.

- Onder het mom 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden' hebben is in 2020 de Corona-aanpak Armoede en Schulden 'We zijn er voor je' opgetuigd.
- Via het Jongerenloket en het opzetten van het Jongeren Overbruggingsbudget is er snellere schuldhelpverlening gerealiseerd. Een noodfondsvoorziening welzijn is beschikbaar om ervoor te zorgen dat mensen geld hadden voor hun eerste levensbehoeften: eten, medicijnen en persoonlijke hygiëne.
- De 'Geldkrant' is onder 210.000 huishoudens verspreid.
- De aanpak 'We zijn er voor je' is ingezet op het bereiken en (financieel) ondersteunen van nieuwe doelgroepen (flexwerkers, jongeren en ZZP'ers).
- Het Jeugdeducatiefonds (JEF) wordt ingezet voor de versterking van de rol van scholen als vindplaats voor armoede en schulden.
- In het najaar van 2020 is ook de schuldhulpcampagne 'Kom jij eruit?' gestart, met als doel het taboe op schulden te doorbreken en op te roepen eerder hulp te zoeken.
- Gratis mondkapjes zijn beschikbaar gesteld aan Rotterdammers met een laag inkomen
- Meer dan 2.000 winterpakketten voor kinderen zijn afgeleverd in samenwerking met Stichting Jarige Job.

Toelichting overzicht baten en lasten

Onder het programma Maatschappelijke Ondersteuning, taakvelden 2 Inkomensregelingen – Participatie en armoedebestrijding en 3 Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening worden de belangrijkste afwijkingen t.o.v. de Begroting 2020 genoemd. Zie ook de overzichten op pagina's 51 en 52 van de Jaarstukken 2020.

- Taakveld 2

1. Armoedebestrijding

In 2020 is er sprake van een groter bereik van regelingen, waaronder de verruiming van de inkomensgrens van Jeugdtegoed van 110% naar 130%. Dit leidt tot een nadeel van € 1,0 mln.

2. Rotterdampas

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn er in 2020 minder passen verkocht en is door de pashouders minder gebruik gemaakt van de pas. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 1,0 mln. *(Valt onder portefeuille wethouder Kasmi.)*

3. Diverse afwijkingen

Dit betreft het saldo van diverse kleinere afwijkingen.

- Taakveld 3

1. Schulddienstverlening

Op het onderdeel Schulddienstverlening is er per saldo een nadeel van € 293. Vanwege een grotere inzet van Vroegsignalering voor Schuldenaanpak zijn meer kosten doorbelast dan begroot. Ook heeft de Kredietbank de voorziening Leningen moeten verhogen vanwege de financiële ontwikkelingen als gevolg van corona. De verwachting is dat er minder wordt afgelost op leningen. De Kredietbank heeft in 2020 te maken gehad met lagere personeels- en inhuurkosten. Gezien het lagere aantal aanvragen is men terughoudend geweest bij aanname van personeel.

● **Integratie en samenleven**

Ook op dit beleidsterrein wordt onder de bestuurlijke hoofdlijnen de belangrijkste beleidsuitvoering vermeld.

- Rotterdam is een stad van 'superdiversiteit', wordt wel gezegd. Hoe we samenleven met elkaar, maakt de stad.
- In 2020 maakte Rotterdam als koploper werk van Black Lives Matter, met het intensiveringsplan Rotterdam Tegen Racisme.
- De inspanningen komen bovenop het in uitvoering zijnde actieprogramma Relax. Dit is Rotterdam.
- Met de andere steden in de G4 zijn de krachten gebundeld, waarbij we het Rijk hebben opgeroepen om landelijke wetgeving in te voeren (waaronder een Meldcode Discriminatie), meer financiële middelen voor antidiscriminatievoorzieningen en voor preventie via campagnes en dialogen.

Toelichting overzicht baten en lasten

Onder het programma Maatschappelijke Ondersteuning, taakveld 5 Samenkracht en burgerparticipatie worden de belangrijkste afwijkingen t.o.v. de Begroting 2020 genoemd. Zie ook het overzichten op pagina 54 van de Jaarstukken 2020. Met name 3. *Integratie* is relevant voor de commissie WIISA.

1. Welzijn

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn diverse welzijnsactiviteiten niet of in afgeslankte vorm doorgegaan. Ook konden door de uitbraak van corona niet alle projecten van Masterplan ouderen doorgaan. De bestemmingsreserves Masterplan ouderen en Maatschappelijke Participatie gebieden zijn voor in totaal € 513 lager onttrokken. Per saldo is er een voordeel op Welzijn van € 884.

2. Jeugd

Een onderschrijding in verband met terugvordering van subsidies uit voorgaande jaren en het niet of in mindere mate doorgaan van activiteiten in 2020. Het voordeel op Jeugd bedraagt € 1,4 mln.

3. Integratie

Vanwege het uitstel van de Inburgeringswet en een lagere toekenning van subsidies vanwege de coronamaatregelen, is de begrote onttrekking van € 1,6 mln aan de bestemmingsreserve Asielakkoord achterwege gebleven.

4. Diverse afwijkingen

Dit betreft het saldo van diverse kleine afwijkingen.

5. Financiële en juridische consequenties

Na correctie is het resultaat 2020 € 86,2 mln positief (vóór bestemming van het resultaat). De bestemmingsvoorstellen type 1 (vanwege co-financieringsafspraken met het Rijk, expliciete juridische verplichtingen of vanwege niet ingezette middelen Gemeentefonds met een incidenteel karakter) komen in totaal uit op € 59,8 mln. Het rekeningresultaat na bestemming komt uit op € 26,4 mln. positief. Zie ook de tabel Bestemmingsvoorstellen in de collegebrief 21bb5102 en het totaaloverzicht bestemmingsvoorstellen.

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn. Eind 2020 is het weerstandsvermogen 1,4 en daarmee boven de norm gebleven.

Onder 'Rotterdamse veerkracht', Bestuurlijke hoofdlijnen, blz. 19, van de Jaarstukken 2020 staat onder meer: "Een positief financieel rekeningresultaat is daarbij een mooi gegeven, maar tegelijk beseffen we dat Rotterdam voor enorme opgaven staat. Dit vraagt om visie en vergt scherpe financiële keuzes."

6. Verdere procedure

De Jaarstukken 2020 worden voor de raadsvergadering van 15 en 17 juni 2021 geagendeerd.